

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM Monošter, 16. marca 2017 - Leto XXVII, št. 11

NA SLOVENSKI KMETIJI SO ZABADALI

Den slovenske kulture v Budimpešti
stran 3

Števanovski učenci športno ...
stran 5

Spomin na čas, steroga več nega
stran 10

OD BORBE ZA DELO DO ŽURKE

8. marciuš je ešče itak mednarodni den žensk, če rejsan ništerni tak pravijo, ka je tau komuništrski svetek biu pa bi ga nej trbelo svetiti. Dapa ženske se ne dajo! Istina, ka se ovak ne pistijo, kak so se nej njale tiste ženske, stere so 8. marciuša 1857. leta na ulice šle v New Yorki. Bilau nji je kauli 40 gezero, največ nji je delalo po židani fabrikaj, v tekstilni industriji. Svoj glas so zatok zdignile, ka so se borile za baukše delo, za baukše pogoje (feltételek) med delom, dapa za baukše plače tō. Dosta cajta je moglo pretečiti pa biti ešče dosta rabuk, pohodov pa demonštracij, ka so leta 1917 te den imenüvali za mednarodni den žena. V ništrni rosagaj so ga svetili, dapa v dosti rosagaj so eške dugo preganjali tiste ženske, stere so se borile za pravice žensk, med tejmi tüdi za volilno pravico žensk (női választójog).

Na Vogrskom so začnili svetiti den žena leta 1948, dapa tau je bilau pod mujs, vej so pa tau rejsan bili tisti najbole trdi časi, gda je rosag vodo Rákosi. Kejpi pa stari filmi kažejo velke djilejše, ženske z redečimi klinčeci, dapa vidi se, ka so »na silo« vesele.

V časi »mekoga« socializma je te svetek najbole slüžo za tau, ka so kolektive v kakši fabrikaj leko vküp bile, kaj malo se je spilo, pogejo pa plesalo.

Po spremembi sistema se je par lejt nišče nej spravlo z dnevom žena, potistim so pa ženske pa v svoje roke vzele cüggle, pa so si same zorganizirale »fešte«. Če gnesden pridemo na takšen buli, nam lampe oprejte ostanejo, vej je pa na tej »plesaj ob dnevu žena« 90 procentov žensk pa samo 10 procentov moški. Največkrat si ženske kolektive (medicinske sestre po špitalaj, lerance po šaulaj, frizerke, tekstilne delavke itd.) zgučijo, ka možé ali svoje pojbe doma njajo pa do same šle na večerdjo pa ples, vej pa moški si dostafart svoj »den« napravijo, zakoj bi si ga nej leko ženske tō privauščile. Zdaj se njim več nej trbej boriti za tau, naj leko delajo, nej za tau, naj leko na volitve dejo, zdaj na leto gnauk tak ščejo pokazati, ka so emancipirane, ranč telko vrejdne kak moški. Samo v oklepaji naj napišem, ka na te den ji zatok dosti pozabi, ka je moški moški, ženska ženska. Telko vinjenih žensk – po naše povedano, pijanih bab – rejdko videti, kak ranč kauli 8. marciuša. Kak če bi pozabili na »korenjé« toga dneva pa je ostala samo fešta. Pa rauže, stere dajo moški ženskam: malim dekličnam, mladim deklam pa starejšim ženskam. Za zahvalo, ka smo na svejti, ka smo takšne, kakše smo: ništrne smo srečne, ka smo inženirke, ništrne smo pa te srečne, če v nedelo kauli staula osem mlajšov sedi.

Marijana Sukič

Na Slovenski kmetiji so zabadali

VELKI PUJČI JE

Na Slovenski kmetiji na Gorenjom Seniki so se odlaučili, ka ob tom, ka pá goroprejo restavrancijo - v zimskom cajti so jo meli oprejte samo te, gda so meli najavljene skupine - pripravijo koline, vej do pa, kak mi je raztolmačila direktorica Razvojne agencije Slovenska krajina Andreja Kovač, mesau pa klobase nücali, zakoj bi jih te nej pripravili sami, pauleg toga pa tak tō glas dajo, ka so v soboto in nedelo od poudneva pa do desete vöre večer dveri njihove restavrancije pá oprejte. »Malo ste kesnau prišli, ka tau se zrankoma začne delati, nej

v dojssemeleto mesau rum lejva. »V Sloveniji so mi na enoj gazdiji pokazali, kak se salame

küpili in to zabodnili v Slovenski vesi, pa ka je v toj zimi tau že njegva dvanajsta mesarija

Pri mesariji trbej dosta flajnsni rauk

Glavni mesar je biu Laci Žohar

podne«. Tau so bile rejči, s sterimi me je pozdravo Tomi Grebenar, za steroga znamo, ka na kmetiji na skrbi ma krave in drugo paversko delo. »Ka pa ti

delajo. Recepta vō ne ovadim, samo telko leko povem, ka trbej meti mesau (pa se smegé), mlete kumine, prpeu in sau, na slednje pa ške, kak si vidla, malo

bijla, tak ka pujčka že ranč neške več gledati.

Med tem, ka mi ponüjajo, ka naj probam šterc, brodim, ka ne vejim, če je moj sogovornik glij pravi šef, vej pa je na kolinaj po mojem furt pravi šef tisti, steri mesari. In rejsan, mesar Laci Žohar, je biu tisti, steri je sikšomi povedo, ka mora delati. »Velki pujči je biu, vej pa je meu 220 kil. Sreča, ka nas je pet bilau, vej bi nas ovak neso ta pa nazaj,« raztolmači Laci med tem, gda rejže ške zadnje falate špejka: »Čiglij je velki pujči biu, je nej dosta špejka bilau, bole gé mesau, vala baugi, vej pa vsakši samo bole mesau iške. Tak, zdaj pa dem pomagat delat krvavice in mesene klobase«.

Med tem, ka se je večina delala v zamenici, je Hanžekovomi Laliji zvüna vöter fudo okauli vüj. Ške dobro, ka je stau pouleg dvej kotlov, tak ka sta ga tak ogenj kak njegvo delo segrejvala. V prvom kotli se je že skor sküjalo mesau, steroga so nücali za krvavice, v drugögoga so glij te sipali špejk, »steroga ge zdaj vöocvrém, tak ka te s toga dobimo žir pa cverke. Tau de tak dvej pa pau vöri trpelo. Par lejt že tau delam. V začetki se leko na vekšom ognji tau dela, gda pa je že na polonje cajta, te pa trbej skem bole menšo toplino v kotli meti, ka te so cverki najbaukši gé.« In med tem, ka

V künji vse diši po kapüsti...

gnes delaš«, ga pitam. »Gnes ne delam, gnes sam bole šef gé,« mi v smeji odgovori, čiglij vidim, ka je tau nej čista istina, vej pa ga vidim, ka

ruma tō. Tau do kuste klobase, salame, stere se duže morejo sišiti. Pravijo, ka do zavolo ruma baukši okus mele. Mo vidli.« Te mi ške pove, ka so pujčka

DEN SLOVENSKE KULTURE V BUDIMPEŠTI

flajšno mejša špejk, mi Lali povej, ka so koline gnesden tö nej več tisto, ka so bile ške pred štiridesetimi lejtj. »Te so svinjo s smolauv posipavali in so krop tö gor vlejali. Tau ške gnesden tö delajo, samo nej vsepovsedik. Pri ništerni držinaj je tak bilau, ka so pujceka zabadali, pa so te nej krop gorlejvali, liki so slamo djali pa so njemi dojažgali kosminje,« pove. In toga se ges tö ške dobro spaumnin, vej pa so pri moji žlati, na Hodoši, tö furt tak delali, njemi povem, pa ka smo te tau kaužo mlajši tö radi geli. »Zdaj je že malo bole moderno gé. Gnesden se na svinjo krop golvlegé, se

lau, ka so koline meli pozimi, od novembra do februara. Te ške nej bilau hladilnikov, ka bi leko tak mesau držali na cejlo leto, liki so ga kadili pa nutpekli tö: »Mi, naša držina, znauva tau delamo. Biu je en cajt, ka smo nej. Zdaj pa smo gorprišli, ka dun baukše gé, ka mesau spečemo in nutdenemo v pis-kreno posaudo«. Pa ške neka je bilau prva ovak, »lüstvo je bole melo cajt kak gnesden, gda je vse tak gé, ka brž, brž, brž. Tak zrankoma dojbodnejo svinjo, jo razrejžejo, pripavijo mesau in krvavice. In zadvečerka, v tre-tjoj pravijo, ka mi smo gotovi. Prva je nej tak bilau, Te so bile

Domanje mesau je domanje mesau, tak dobro mesau ovak nigdar ne moreš spečiti, kak da mesarijo doma

jo spuca, pa se po tistom te z ognjon malo zažge. Kauža se malo speče, pa te sploj ovakši

prave, duge zimé s snegom in mrazom, pa smo meli telko cajta, ka smo rodbina in sausedge

vküpprišli in so koline tak kak svetek bile. Te smo tö kaj pogeli in spili, si pripovej-dali tau pa ovo, karte naprej vzeli in se meli lepau. Tisti den, ka so napravili so napravili, pa so si ške kaj za drügi den njali.

No, na Slovenski kmetiji so si ške neka njali za drügi den tö. Nej je samo v soboto iz künje dišalo po mesi, vej pa so djetra, pečenko, krvavavice in klobase geli ške v nedelo.

Tekst in kejpj:
Silva Eöry

Lali Hanžek cvre špek, pri kotli moraš mojster biti, ka so dobri ocvirki

žmaj ma,« raztolmači Lali in ške pove, ka je včasi tak bi-

Kak vsakšo leto, letos smo tö svetili den slovenske kulture ali Prešernov den pri Slovenskom društvu v Budimpešti. 18. februara se je praznovanje začnilo s slovensko himno, stero so spejali Ljudski pev-

ka so vse doživeli v Meriki, kak so se počutili. Publika je sploj uživala med gledanjem toga špilanja. Laci Kovač, steri je napiso tau zgodbo pa go je noti navčijo, go je šče na vogrski jezik dola obrno, naj go vsak-

En tau gledalcev, med njimi (na srejdj) veleposlanica R Slovenije v Budimpešti Ksenija Škrilec

ci društva. Potem je navzoče pozdravila predsednica Agota Merkli Kállay. O pomembnosti svetka in slovenske kulture je govorila veleposlanica RS v Budimpešti Ksenija Škrilec. V programi so nastopili Veseli pajdaši iz Števanovec in naš zbor. Vesele pajdaše vsakšo leto pozovemo k našomi društvu špilat, tak zdaj tö. Oni živo materno rejč prinesejo k nam iz Porabja,

»Veseli pajdaši« ZSM Števanovci; Merika je lejpa, dapa baukše je doma v Porabji, so nam dali vedeti

Ljudski pevci Slovenskoga društva v Budimpešti, vodi nji Oršika Zadori, na harmoniki nji sprvaja Hugo Čerpnjak

iz naše rojstne krajine. Zdaj so nam špilali takšno zgodbo, ka so se pelali v Meriko k žlatej. Tau potovanje je bilau sploj lepau notri pokazano. Kak so se pelali s fligarom,

ši razmej. Tak ka so vogrski družinski člani tö razmeli pa se dobro počutili med špilanjom. Njino lejpo špilanje je publika večkrat zalvala z velikim ploskanjom.

Tej Porabci, steri so bili v Meriki, gda so se domau pelali, so vsi ugotovili, ka je lepau bilau, ali najlepše pa najbaugše je doma v Porabji, gdé smo se rodili, gdé živemo. Vseposedik je dobro, a najbaugše je doma. V programi so lepau spejvali naši pevci, kak vsigdar. Leko smo ponosni na nji in se jim zavalimo, da tak pridno delajo, vödržijo, istina, ka majo dva dobra voditelja, pevovodkinjo Oršiko Kovač Zadori pa harmonikaša Hugona Čerpnjaka. Slovenski kulturni praznik je zelo pomemben svetek za nas Porabske Slovence tö. Našo porabsko narečje, naš materni jezik, naše pesmi, naše porabske šege so tö en

tau slovenske kulture. Ne smejmo jih pozabiti, ka če tau pozabimo, nejsmo več Slovenci. Spoštüvljimo naše porabske vrednote, ker so te vrednote za nas velik zaklad (kincs). Tě zaklad moramo trdo držati, naj ga ne zgibimo! Veselim pajdašom smo gratulirali, želeli veliko uspehov in tau, naj se še velikokrat srečamo. Na konci svetka smo imeli prijeten prijateljski večer, gdé smo nazdravili s Prešernovimi besedami: »Bog živi ves slovenski svet, brate vse, kar nas je sinov sloveče matere.«

Irena Pavlič

PREKMURJE

Traktori

V špajsi se dostakrat čuje, ka gestejo tri fajte laži: mala, velka in tretja, največša laž, statistika. Špajs na kraj, ta znanost, pri sterij so fontoške matematične numere, nam dostakrat tō kaj zanimivoga povej. Statistični urad Republike Slovenije je pripravo »portret slovenskih regij«. Nega posabnih podatkov za Prekmurje, gestejo pa za Pomurje. V oči mi je najbole spadno tisti, steri pravi, ka mamō največ traktorov (12 na 100 lūdi) v rosagi. Je pa tau nej nika čūdnoaga, vej pa smo najbole paverska regija. Lidge, steri živemo v glavi slovenske kokauši, smo najbole stari v Sloveniji. Naša povprečna starost je 44,3 leta. Mamō najmenje študentov (33 na gezero prebivalcov), pauleg toga pa ške furt tō največ brezposelnih (munkanélküli) v rosagi. 2015. leta je bila 12,5-procentna, med ženskami celau 13,9-procentna. V Pomurji nas je iz leta v leto menje, vej pa mamō najnižiši naravni prirast (-3,0 na gezero lūdi), pri nas žive tūdi najmenje (1,5 procenta) tijnicov.

In kak smo s penezi? Z 923 evri mamō tretjo najnižišo povprečno mesečno neto plačo. Brodim, ka smo zatau nej na zadnjom mesti, ka dosta naših lūdi dela v Avstriji, gé so malo vekše plače. Slovensko povprečje BDP (bruto domači proizvod kaže, kak je rosag gospodarsko krepki) na prebivalca je 18.639 evrov, v Pomurji pa je dosta menši, samo 12.437 evrov. Na gezero lūdi pride pri nas 411 stanovanj, povprečno je eno velko 86,5 kvadratnoga metra, tau pa je največ med vsemi slovenskimi regijami. V Prekmurji in Prlekiji mamō sedem gezero posteu, v sterih leko prespijo turisti. V 2015. leti smo meli 921 gezero turističnih prenočitev, od toga več (60-procentov) domanjih kak tistih iz drūgih rosagov.

Silva Eöry

BAUG PLATI VSEJM VKÜPER

Drūštvo porabski slovenski penzionistov je svojo letošnjo fašensko povorko (felvonulás) srečno pa na velko zadovolstvo lūdi napravilo. Vej pa od toga lepšoga pa baugšoga nejga, kak gda so zadovolni tak tisti, steri se trōjdijo za slovenske šege, kak tisti, steri z veseldjom pa z naigrostjov pridejo vkūp iz Varaša pa iz porabski vasnic. Ranč zatoga volo si

Sakalovska folklorna skupina

želi pa se trōjdi drōjšтво, aj zvōjn tradicionalni fašenski šeg od leta do leta nika nauvoga, zanimovoga tū pripravi v programi. Hvala Baugi je od 2014. leta té slovenski fašenski program tak vōzraso, ka drūštvo z veseldjom vcuj pozové drūge organizacije (szervezetek) tū, tak iz Porabja kak iz Slovenije. Svojo poštenjé do drūgi s tejm tū pokaže, ka en tau pozové kak so organizatore/társzervező, drūge pa za sodelovanje.

Na te den se je aktivno pripravilo vsevkūp 143 lūstva. Tau je vōprajti dosta! V maškare se je zravvalo od Drūštva domanji penzionistov z mladimi vred 48 lūdi, iz vesi Sakalovci pa 45, od penzionistov DU Rogašovci 12, DU Šalovci-Hodoš 7, zvōjnašnja Porabca sta bila 2, Folklorna skupina ZSM Sakalovci 16, muzikanti iz Slovenije 13. Če stoj, té si je tau lūstvo, - od najmlajšoga do najstarejšoga, od domanjoga do prejk mejé - vse pohvalo, zahvalo pa poštenjé zaslužilo! Etak nas je leko s pozvanimi lūctjimi, med njimi z generalnim konzulom RS Dr. Borisom Jesihom pa domanjimi penzionisti vred 170 lidí napunilo Slovenski daum pa se karažno melo na večerdi pa na fašenskoj veselici.

Najprvin pa najbola se moramo zahvaliti samim našim penzionistom, steri so se v lejpom številu nota naravnali. Žau nam je za tiste penzioniste pa male mlajše, - tau je najmenje 15 lūdi -, steri so pripravljeni bili, pa so v zadnjom minuti dōjn mogli nazaj staupiti pauleg betega ali smrti v familiji. Posaba se zahvalimo, tistim penzionistom, steri so napelali,

vkūper sprajli ali svojo cejlo familijo, kak je za tau lejpa pelda vsakšo leto Hugi Meggyes iz Slovenske vesi, ali steri svoje mlajše ali vnuke nota dajo naravnati. Ka je pravica, najbola težko delo majo naši penzionisti, ka se vekši tau njij že doudji lejt nota opravla pa od leta do leta se trōjdi nauve pa dobre maškare vōzmisliti. V imeni drūštva smo pa fejs-fejs radi pa srečni, ka so se letos za

Skurok vsi goslarge, steri so nas spravljali v dobro volau

soorganizatore podali Sakalovci. Za tau se najbola moramo zahvaliti županji Valiki Rogan, zvōjn njé predsednici Slovenske narodnostne samouprave Lilli Fasching pa Gasilskomi drūštvi. Z Goričkoga pa že od drūdjin Drūjšťvi penzionistov Rogašovci

Fašenski torek na Gorenjom Seniki

Na Gorenjom Seniki ešče žive stara navada, ka na fašenski torek plešejo za kusto repo pa dugi len. Za tau se skrbi Slovenska narodnostna samouprava. Tak je bilau letos 28. februara tō. Biu je ples v kulturnom doumi od 6. vōre do paunauči.

Mladi pa stari so se vkūper veselili, bili so od 3. do 68. leta starosti.

Dosta med njih se je nut naravnalo za fašenke. Dobili so dar. Za dobro volau se je poskrbo muzikant Dejan iz Slovenije, rejdko je počivo. Na fašenek kroflinge tō ne smejo faliti. Naše kūjarce v šaulskoj kūnji vsakšo leto fejs dobre spečejo. Boug plati njim. Najlepša hvala vsem navzaučim, da z mlajšami vred gordržite tau šego.

Eva Lazar

pod vodstvom predsednika Milana Gabra, steri nam furt lepau na rokau dela. Soorganizatorge so se za vse na svojo ceringo sami pobrigali. Že doudji lejt so vcuj s svojimi maškarami členi Drūštva penzionistov Šalovci-Hodoš. Za lepau pripravlene pa zaplesene slovenske plese, za dobro razpoloženje se lepau zahvalimo Folklorni skupini ZSM Sakalauvci s

nam vlekli pod peté valaum tak v centri kak skaus med potjaup pa eške večer na veselici tū. Pa tau z dobre vaule vsi, oni so: Gorički pajdaši s Stankonom Črnkom pa s fudašom Borisom Velnerom, skupina »Nimam časa« DU Rogašovci, pa letos oprvim, dapa vūjpamo, ka nej oslejdijm Vinski bratje iz Gederovec. Zahvalimo se Lacini Nemeši pa Pištini Gyečeki(Kruci), steriva sta bila glavne maškare, brezi Fašenka pa Lenke se ne pleše za dugi len pa kusto repo. Zahvalimo se vsejm penzionistom drūštva, steri so z veseldjom sprvajali fašenke, posaba so za pohvalit valaum števavnovski penzionisti s svojo vodjov Iluško Časar Dončec, ka so oni vsij (12) lepau vkūp prišli. Lepau se zahvalimo vsejm medijem, steri so na velko na znanje dali naš program, pa vsejm lidam, steri so naigri bili na nas pa se eške zdaj z zadovolstvom pogučavajo od nas.

Vūjpamo, ka se Ministrstvo za človeške vire /Emberi Erőforrások Miniszteriuma tū pozitivno odlauči pa nam finančno pomore pokriti ceringo drūštva.

Klara Fodor
predsednica

fudašom Borisom Velnerom pa mentorici Dragici Kolarič. Milijonkrat hvala lejpa vsejm muzikantom, steri so brezi kakšne probe tak meli vse vkūp našťijmano, kak če bi vnoči-vodnék vkūper igrali. Od njive muzike pa pesmi je štrmo Varaš, vsi so

ŠTEVANOVSKI UČENCI ŠPORTNO ZELO AKTIVNI

Na DOŠ Števanovci imajo zelo razgibano športno življenje, za kar se je zahvaliti tudi Tomažu Časarju, ki je (povratno) učitelj telesne vzgoje na tej šoli. »Kot študent sem bil na praksi na števanovski šoli, kamor sem se tudi po končanem študiju vrnil,« pravi Tomaž Časar, ki je kot mladi učitelj začel poučevati na tej šoli leta 1984. Po petih letih dela na števanovski šoli je postal ravnatelj v vasi Rátót, nakar je delal 14 let na Gornjem Seniku, od tega 10 let kot ravnatelj. Po ustanovitvi šolskih okrajev je postal direktor monoštrskega šolskega okraja, ki so ga lani – zaradi reorganizacije – podredili sombotelskemu šolskemu okraju, kar je pomenilo za Časarja, da si mora iskati novo delovno mesto. »Postal sem ravnatelj

Pravi, da mu je delo v veselje, saj so otroci zelo aktivni. Tako po njegovem prihodu so doseg-

monoštrska OŠ Jánosa Aranya in DOŠ Števanovci. Vse skupaj je sodelovalo 12 ekip iz enajstih

gala števanovska šola, kljub temu da ima od vseh sodelujočih šol najmanj učencev, saj na Žogariji sodelujejo le nižji razredi. »Naši učenci so zmagali pri nogometu in kvizu, drugo mesto smo zasedli pri spretnostnih igrah, tako je bila končna zmaga naša. Prepričan sem, da je to za tako malo šolo lep uspeh,« je ponosen na svoje učence učitelj. Učenci števanovske šole se tudi v tem letu udeležujejo raznih tekmovanj. Na koncu januarja so se udeležili dvoranskega nogometnega pokala v kraju Gersekarát, kjer so med petnajstimi ekipami zasedli šesto mesto.

Zmagovalna ekipa na žogariji: Lizett Mesics, Anett Vajda, Ádin Kovács, Vanessza Győrfi, Richárd Kovács, Márk Zádori, Bence Kropf, Krisztián László, Yvett Csizmár, Máté Lovenyák, učitelj telesne vzgoje Tomaž Časar in olimpijski prvak v metanju kladiva Krisztián Pars

li lepe rezultate na »Žogariji«. »Z Žogarijo so začeli pred več kot desetimi leti v Ljubljani, gre za različne igre z žogo, toda najpomembnejše sporočilo iger je fair play. Otroke vzgajamo v duhu, da se morajo športno in pošteno obnašati drug do drugega. Na začetku so igre prirejali v več krajih Slovenije, šole, ki so zmagale na posameznih igrah, so imele na koncu finale. Po nekaj letih so k sodelovanju povabili tudi našo narodnostno zamejsko šolo. Do danes sodeluje na igrah več kot deset držav, zmagovalci v določenih državah se pa udeležijo mednarodnega finala. Lani je bilo mednarodno finalno tekmovanje v Monoštru, kjer je že večkrat potekalo tudi madžarsko finalno tekmovanje. Na lanskem mednarodnem finalnem tekmovanju sta sodelovali dve šoli z Madžarske,

držav,« pravi učitelj Časar. Tekmovanje je sestavljeno iz treh delov, najprej so nogometne tekme na malem igrišču, v ekipah so trije, en igralec mora biti obvezno dekle. Potem so spretnostne igre, kjer tekmuje

»Vse šole so bile večje kot naša, bile so iz Körmenda, Vasváryja, Csákánydoroszlója, Nádásda, Őriszentpétra itd.«, našteva Tomaž Časar, ki se pobaha, da so prejeli tudi posebno nagrado za najbolj športno ekipo.

Maskota (pokal) Žogarije

monoštrskega dijaškega doma, toda ker je to delo, ki ga opravljam, večinoma popoldne in zvečer, sem se prijavil tudi na razpis števanovske šole, ki je iskala učitelja telesne vzgoje. Ker je šola dvojezična in se poučuje tudi telesna vzgoja v obeh jezikih, sta mi prav prišli obe moji smeri, končal sem namreč slovenščino in telesno vzgojo, pravi Tomaž Časar, ki lani od septembra poučuje v števanovcih.

Ekipa števanovske šole, ki je v Gersekarátu dosegla šesto mesto (stojijo z desne): Dániel Halász, Péter Kevin Németh, Dávid Németh, učitelj športne vzgoje Tomaž Časar, Levente Tóth, Aurél Csizmár, (čepita): Richárd Kovács in Krisztián László, (spredaj leži) Lehel Ozsvári

ekipa petih otrok (ena ali dve deklici), otroci pa morajo odgovarjati tudi na kvizna vprašanja, povezana s športom. Ko seštejejo rezultate vseh iger, se postavi končni vrstni red. Lani je v mednarodnem finalu zma-

Na koncu februarja so se udeležili okrajnega dvoranskega atletskega tekmovanja v Monoštru, kjer so v raznih panogah zasedli prva, druga in tretja mesta.

Marijana Sukič

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Loto

Na konci kedna nekaj leko ka bogati grata, zato ka dve milijardi forintov dobi tisti, steri zavadi vsej pet numer na lotoni. Dapa gda te tau šteli, te de té človek, steri tej vnaugi pejnaz dobi, že eden keden milijarder pa leko, ka té človek ranč z Železne županije baude, ali pa leko, ka ranč dja baudem. Istina, k taumi, aj moje številke vōpotegeje, bi najprvin loto mogo küpti pa ga gordati. Te lidi, ka loto špilajo, bi leko vzeli na tri tale: edni samo tü pa tam küpijo loto, gda njim ranč napamet pride; drugi te, gda je dosta penez na lotoni, tretji so pa tisti, steri vsikši keden špilajo vseedno, kelko penez leko dobiš. Najbola üša je vejn tistim, steri vsikši keden, vsigdar z gnakimi števkami špilajo. Tau je že tašo kak eden beteg, tü nega, ka bi eden keden vōnjau. Ka bi pa bilau, če bi ranč te vōpotegnili tvoje številke, stere od kedna do kedna prekrižaš. Če stoj zdaj zavadi vsej pet števk, te 1 milijardo 880 milijunov forintov dobi, dapa s tejsi penezi še ne pride med tisti deset, šteri so največ dobi na lotona. Največ penez je do tejsmau tisti leko domau neso, šteri je 2003. leta 5 milijard forintov daubo v roke. Dapa zato nej bi žalosten bijo, če bi tej penezge, steri so zdaj na lotoni, moji bili, zato ka za te peneze bi eden delavec v Železni županiji 976 lejt mogo delati. Iz tej penez bi leko 800 metrov avtoceste zozido, 125 stanovanj küpo, steri so tak 15 miliaun forintov vrejdni ali 1880 hektarov zemle v Železni županiji. Dapa tisti, steri neške doma ostati, nej ka bi znali, ka je on daubo tej prevnaugi penez, bi si leko na Bahamski otokaj eden 50 hektarov velki otok (sziget) küpo. Samo pa skrb mejte, če bi ranč vi dobi te vnauge peneze, zato ka če statistiko pogledamo, te od deset lidi, steri so na lotoni dobi peneze, kasneje devet srmacki grata, zato ka tak tori peneze, kak če bi se nikdar nej dojsli. Dapa penezge tö sfalijo...

Karči Holec

OD SLOVENIJE...

Slovenijo sta obiskala Juncker in Tajani

Slovenijo sta uradno obiskala predsednik Evropske komisije Jean-Claude Juncker in predsednik Evropskega parlamenta Antonio Tajani. V Ljubljani sta imela pogovore s slovenskim političnim vrhom o prihodnosti EU, odprla pa sta tudi Hišo EU, ki je pod eno streho združila vse bruseljske ustanove.

»Ko je predsednik komisije Jean-Claude Juncker pred dnevi predstavil dokument o petih scenarijih za razvoj, sem bil nekoliko razočaran, pričakoval sem nekoliko več. Vendar tudi po sedanjih pojasnilih razumem, da pravzaprav naenkrat ni bilo mogoče storiti več,« je poudaril slovenski predsednik Borut Pahor. Juncker je Slovenijo obiskal kot prvo članico EU po predstavitvi predlogov za njeno reformo v obliki bele knjige. Predsednik državnega zbora Milan Brglez je na pogovoru s Tajanijem poudaril, da je Slovenija trdno zavezana evropskim vrednotam in želi ostati ustvarjalen in konstruktiven člen EU. Tajani je poudaril, da mora biti eno izmed ključnih sporočil, da Evropska unija ne sme biti težava, temveč rešitev.

Na slavnostnem odprtju Hiše EU v Ljubljani so govorci poudarili, da je izrednega pomena to, da so pod eno streho združili vse pomembne evropske institucije, saj bo tako postala razdalja med državljani in Brusljem še manjša. V novih prostorih sta tako predstavništvo Evropske komisije kot tudi informacijska pisarna Evropskega parlamenta. Hišo EU so dokončali oktobra lani v neposredni bližini ljubljanskega Gospodarskega razstavišča. Na približno 2.400 kvadratnih metrih je zdaj dovolj prostora tudi za večje dogodke, na katerih nameravajo informirati, voditi razprave in povezovati državljane z bruseljskimi institucijami.

»Ex tempore« v prestolnici tulipanov

»Nocoj je pa en lep večer« - je lahko štiri krasne moške glasove slišal obiskovalec, ki se je 3. marca zvečer odpravil v razstavni prostor Slovenskega doma v Mono-

ti na odprtem terenu«. Na vsakoletnih umetniških srečanjih sodelujejo slikarji iz Slovenije in zamejstva (in še od drugod). Namen druženja je povezovanje

Mozirski koledniki - družina Repenšek (g. Jure drugi z desne)

štru. Ubrano so zapeli *Mozirski koledniki*, ki jih ljubezen do slovenske pesmi združuje že dobrih 15 let, in so v svojem kraju obudili staro navado trikraljevskega koledovanja od hiše do hiše.

Kakor smo od umetnika in li-

ustvarjalcev, njihovo izobraževanje in promoviranje likovne umetnosti v domači občini. Prireditev je odprta za javnost, spremljajo jo tudi šolarji in otroci iz vrtca.

Srečanje - ki ni tekmovalnega

Tokratna razstava je vsebovala tako realistične kakor modernistične umetnine

kovnega pedagoga Jureta Repenška izvedeli, je v središče Porabja tokrat pripotoval v spremstvu moških članov svoje ožje družine, ki so vsi navdušeni pevci. Po pozdravnih besedah predsednika Zveze Slovencev Jožeta Hirnoka je organizator razstave navzoče popeljal po zgodovini zbirke in jih seznanil s slikami, ki jih je za porabsko predstavitev prispevalo kar 15 ustvarjalcev. Tokratne umetnine so izbor iz del, nastalih na 22 »ex tempore« v štajerskem kraju Mozirje (izraz pomeni: »na hitro naslika-

značaja - poteka vedno v septembru, in sicer od srede do sobote. Zadnji dan nastaja »delovna« razstava, nato pa se dokončane umetnine novembra predstavijo v mozirski galeriji. Drugače sta izhodišči likovnega ustvarjanja cvetlični park »Mozirski gaj« (kjer tulipani aprila zacvetijo) in staro trško jedro s cerkvijo svetega Jurija. V bližini kraja se nahaja zimski turistični in smučarski center Golte, Kulturno društvo Jurij pa opravlja pomembno poslanstvo povezovanja in organizacije.

Knjižno darilo: **Malo za smej, a tudi za resnico**

Čeprav nam je že na grbi mesec marec, se nam zdi, da je komaj zdaj bilo »staro« leto, ko smo čakali božične »svetke« pa se pripravljali na novo leto. Težko smo čakali, da dobimo v roke Porabski koledar, pa seveda drugo darilo, »štenjé za duge zimske večere«.

V koledarju nismo našli poglavja Malo za smej, morda zato smo dobili knjigo Branka Šomna z naslovom Rakičanski breg - Monošterski bregj. Da se nasmejemo, tu pa tam z grenkim priokusom.

Z velikim zanimanjem sem začela brati knjigo. Največkrat zvečer, ko je že bilo vse tiho, pa me nihče ni motil, ko sem se poglobila v branje, in sem se lahko na glas smejala, saj je bila ena zgodba bolj smešna kot druga. Med branjem sem nestrpno čakala, da bom zvedela, kje je monošterski breg, saj tukaj živim že desetletja, pa o tem bregu še nisem slišala.

Med drugim sem se zato pripravljala na predstavitev knjige, da bom vprašala pisatelja, kje je ta breg. Do vprašanja nisem prišla, ker sta me prehitela urednik knjige Milan Vincetič in urednica časopisa Porabje Marijana Sukič, ko sta pripovedovala, kako sta našla ta naslov. Iznajdljiva domiselnost!

Presenetilo me je, kako se lahko pisatelj tako globoko pogloblja v človeški položaj, posebej v položaj žensk, kot smo to lahko spoznali v zgodbi Ogledalo.

(Ženske, ki niste še prebrale te zgodbe, jo preberite in boste spoznale, da je pisatelj natančno opisal našo obupanost zaradi tega, ker nam odletijo leta.)

Prepričana sem, da si je pisatelj nabral veliko življenjske modrosti, kljub temu da je možki. Nekatera moja vprašanja so ostala brez odgovora, ker ga nisem upala vprašati.

Res mora imeti pisatelj zelo veliko življenjskih izkušenj, da postavlja ogledalo tudi vsesplošnemu sodobnemu življenjskemu utripu. Izbrala sem samo nekaj izmed teh:

- »Danes za ženske, ki se niso znašle v življenju in ki so napravile iz sebe poljsko strašilo, pogosto slišimo, da so pritegnjene kak nimače. Nekateri pa kar zavijejo z očmi, češ, poglej jo, nimačo.« (Nindri indri)

- »Ne glede na to, ali si bister ali nisi, leta prihajajo sama od sebe, neslišno trkajo na vrata, nenadoma so tukaj, vstopijo v ogledalo. Ni verjela svojim očem: tako naglo, tako neusmiljeno, tako brez sramu se je zgodilo, v kar ni nikoli verjela. Mladost je gledala v prihodnost, starost v preteklost, kaj pa sedanjost? Sedanjost v ogledalu je bila do bolečine resnična.« (Ogledalo)

- »Mladost pride in odide, starost pa ostane.«

»Politiki se zaradi nedosledno opravljenih dolžnosti in neizpolnjenih obljub starajo hitreje od nas, ki teh odgovornosti nimamo.«

»Razmišljate, kako so na vodilnih mestih ljudje premladi, da ničesar ne znajo?!«

»Sedanji politiki so neodločni, kilavi, domišljavi, pokvarjeni.« (Starost)

Knjižno darilo mi je poskrbelo po večerih za veliko veselih ur, upam, da tudi vsem, ki ste prebrali knjigo. Za mladino pa bo tudi nauk za bodočnost.

Erika Glanz

Vsakoletno slikarsko druženje privabi 10-12 slikarjev v naselje v Zgornji Savinjski dolini, Jure Repenšek pa je izrazil željo, da bi prihajali umetniki tudi iz Porabja. Saj, kakor pravi, imajo v Mozirju lepe izkušnje s sodelovanjem med pevskimi skupinami - Ljudske pevke iz Števanovcev

so namreč že dvakrat gostovale v štajerskem kraju.

»V Porabju se sramežljivo prebujajo pomlad, kar pa bo pričujoča razstava znatno pospešila« - je dodal generalni konzul RS dr. Boris Jesih in odprl tretjo letošnjo razstavo v Slovenskem domu.

-dm-

FAŠENEK NA GORENJESENIŠKI ŠOLI

Na »fašenski torek«, 28. februarja 2017, se je na DOŠ Jožefa Košiča na Gorenjem Seniku v organizaciji Dijaške samourave Porabje organizirala že skoraj tradicionalna pustna prireditev ali pustni karneval.

Učenci so v šolo prišli malce kasneje kot ponavadi in

»plebanoš«. Navdušile pa so tudi maske v parihi: risanka junaka iz filma 101 Dalmatinec in policistka z zapornikom.

Program se je po kosilu nadaljeval s tomobolo in plesom oziroma diskom, največje presenečenje pa je bil zagotovo prihod porabskih fašenskih likov

na ta dan niso vsedli v šolske klopi. Njihova edina naloga je bila, da so se namaskirali v najrazličnejše maskare in so se nato v povorki podali v kulturni dom na Gornjem Seniku, kjer so se natančneje tudi

»Fašenka in Lenke«, ki sta s »fudašon« prišla in zaplesala med učenci in učitelji. Učenci se namreč o njiju učijo tudi pri predmetu spoznavanje slovenstva, zato je bilo doživetje toliko večje.

predstavili. Vse naše mlajše je ocenjevala strokovna žirija, ki je imela kar veliko dela. Na koncu so jih prepričale tiste maske, ki so bile čim bolj domiselne: izdelane doma, lepo namaskirane ali moderne. Tokrat so jih prepričali: risani junak »minion«, mumija, goba »mušnica«, čarovnica, kraljica Elizabeta iz Anglije in župnik

Celotni program je podprla Slovenska narodnostna samouprava Gornji Senik, ki se ji ob tem prav lepo zahvaljujemo. Hvala tudi vsem učencem, učiteljem, žiriji in staršem, ki so s svojim deležem pripomogli k izpeljavi »fašenka« na gorenjeseniški šoli.

Besedilo: Nino Gumilar

Slike: Adrian Takač

V künji inda in gnes (10)

Pisker za žir – lonec za mast – zsírosbödön

Inda so z žirom küjali, samo v posti so nücali tikevni oli ali zmaučé. Gnauk na leto so mesarili/zabadali, pa tisti žir je mogo vödržati cejlo leto. Sprvoga so žir držali v veuki piskreni posaudaj, sledik v plejatni posaudaj, gnes pa oblejani plejatni vindöl mamó. Če štoj eške nüca žir. Zvekšoga že z olinom od sunčavnice küjamo pa pečemó.

Marija Kozar

Ništerni vörvlejo, nešterni pa nej

Rizling iz Siberije

Dugo mo pomnili, kak nam je lani v maji mejseci mraz slive, grüške, djapke pa grouzge na nikoj djau. Zatoga volo so iz Siberije k nam pripelali njivi rizling. Tou zdaj pri nas najbole novu sorta gé. Tou grouzdje je vcejlak ovakšo, kak ga poznamo, vcejlak ovakše, kak pri nas raste. Siberijski rizling najbole zori, gda je najbole mrzlo gé. Pa nej samo tou! Ta sorta sploy liske nejma. Tak kulak rama nikše brige nej trbej meti, nika nej trbej grablati pa takše delati.

Brati ga trbej, prva sprtolejt pride. Tak so se bratve že začnole. Pravijo, ka je mošt sladki, aroma pa tö dobra gé. Iz sibirskoga rizlinga leko vino dobimo. Tou pa zatoga volo, ka ga nika šprickati nej trbej.

Sibirski rizling se že na velki bere

Z vami se je šalo: Miki Roš

... DO MADŽARSKE

Gibanje Moment je postalo stranka

Gibanje Monment, ki je v treh tednih v Budimpešti zbralo kar 260 tisoč podpisov proti kandidaturi glavnega mesta za organiziranje olimpijade leta 2024 in s tem doseglo, da je Budimpešta kandidaturo odmaknila, se je preoblikovalo v stranko. Le-to bo pod enakim imenom vodil sedanji predsednik gibanja, pri delu mu bo pomagalo 4-člansko predsedstvo, ki so ga izvolili na občnem zboru. Mladi, ki menijo, da sta na Madžarskem v krizi tako desnica kot levica, so v izjavi za tisk zapisali: »Na desnici ni solidarnosti, na levi ni vizije o narodu. Naša akcija zbiranja podpisov je nedvoumno pokazala, da volivci želijo nekaj novega na strankarski paleti. Sprememba političnega sistema se mora končati, moramo preseči delitev ljudi na desne in leve, saj je to značilnost 20. stoletja. Politizirati moramo na podlagi vrednot in ne na podlagi ideologij, to zahteva 21. stoletje.

Izvolili so predsednika države

Madžarski parlament je 13. marca izvolil predsednika države, to je postal dosedanji predsednik János Áder. Njegovo kandidaturo, ki jo je bilo potrebno oddati do 10. marca, so podprli vsi poslanci (131) provladnih strank, FIDESZ-a in krščanskih demokratov. Drugi kandidat je bil skupni kandidat več opozicijskih strank, njegovo kandidaturo je podprlo 43 opozicijskih poslancev. László Majtényi, ki je bil tudi varuh človekovih pravic, je po prenehanju mandata prišel na čelo Javnopolitičnega inštituta Károly Eötvös. Prav zaradi tega ga je doletelo veliko kritik s strani vladnih poslancev, češ da omenjeni inštitut podpira fundacija Soros, zato je tudi on kandidat znanega ameriškega poslovnega. Sam Majtényi je očitke zavrnil, toda sedanji volilni sistem, ko predsednika države izvoli parlament in ne volivci, mu ni dopuščal nobene možnosti, da bi postal predsednik Madžarske.

Ka smo pripauvali, tisto smo geli

Sedem lejt je že tauma, gda sem za prvo stran Porabskoga koledara sliko pri tetici Ilonka Braunštein na Gorenjom Seniki. Te sem njej obečo, če mo odo kaj tam na brejgi, te go poglednam. Od tistoga mau se večkrat odo že na Janezovom brejgi, dapa nikdar se nej emo telko časa, ka bi se tam pri njij leko stavo. Zavolo tauga me je že rejsan sram bilau, tak ka zdaj sem si vzejo čas pa se je pogledno.

- Tetica Ilonka, sedem lejt je že tauma, ka sem tū pri vas odo, ka je kaj ovak pri vas ali na Janezovom brejgi od tistoga mau?

»Hvala Baugi, nika se nej zgaulo kaj ejkstra tū pri nas, vse je tak, kak je bilau, sir dobre lidi mam, steri name gorpoiščejo. Eške tisti sodacke pridejo, steri so tū dojristali pred osemrestimi lejti. Gnauk so samo prišli pa tū pri meni so klonckali. Dvera sem odprla, dapa nej sem je poznala, samo potistim, gda so prajli, sto so. Ge sem te vse dobro poznala, zato ka dostakrat se njim mlūče sišila pa včasim kakšen dober kafej sem njim skūjala. Še zdaj, gda je gnauk hči na internet goradjala niši kejpa od mene, so njej pisali, ka me pozdravljajo. Vejš ka, dja dosta dobri lidi mam, samo si me ti pozabo.«

- Nejsem vas pozabo, dosta sem mislo na vas, samo nika je vsigdar zmejs prišlo.

»Baug ti lejpo plati, ka si me zato gorpoisko, vse je dobro, samo sama sem, tau je baja, dapa zato eške tak kak sem ta gé. Mojo delo, ka trbej, zato taobredim, istina, nej tak včasim. Zato ka ge čas mam cejli den pa ka nej gnes, tisto zranje, hvala Baugi, delo ne odleti.«

- Dobro toplo kūnjo mate, dobro je tū pripovejdati pri špajerti.

»Vejš ka, mraza pa eške don nemo trpala, na špajerti že tak ne kūjam, zato ka enoma človeki se ne splača. Psa sem mejla, tisti mi je tō fertik grato, dapa več nemo mejla. Maloga ne morem vzeti, zato ka dočas se kaj malo gorstepé, je dugo časa, z velkim pa ge ne ladam, tisti bi me tū nut po būkonji vlejko. Prvin, gda sem še mejla psa pa sem ga na ceplenje pelala, tak me je vlejko kak mlūčo. Sprvoga,

gda nej bilau psa, je špajsko bilau, mislila sem, ka je nej za prestati, zdaj sem se že zato vcujvzela.«

- Odite kaj z daumi?

Ilonka Braunštein so vsigdar veseli

»Ah, ge ne morem, če kaj trbej, tisto te Števanek ali vnukica Marta pripelata mena, ona vsikšo nedelo

edna stara baba ali eden stari ded. Dobro je nazaj misliti na tiste čase, gda sem mlada bila, te sem ge tū dola po brgej tak letejla, ka se je vse zemla gibala včasim, gda sila bila. Fajn je bilau, dapa zdaj tō mora dobro biti, istina, ta zima mi je že fejt više prišla. Vejš, dostakrat se mislila, ka mo ūšla ta v elfekvō (oddelek za nego), zato ka sem tak sama bila, človek tašoga reda mora nauri gratati, spoj pa te, gda so tak duge noči. Zdaj je že dobro, zato ka so bole kratke noči, mam televizijo, dapa tista mi je že tō više prišla. Vej pa drūgo nega, samo reklame pa reklame, ka pa té leko gledaš.«

- Zdravje?

»Roke mi trpečajo pa mi vse iz rauk leti, zdaj že pomalek vsikšo posanco sterem. Nej baja, v kuko (posoda za smeti) go ličim, pa te telko menje trbej prati, pa gotovo. Zdaj si že mislim, ka de me Baug smilūvo pa me ta-

Ilonkina iža na Janezovom brejgi se kauple v sprtolešnjom sonci

pride, zato ka tau vse sama bi ge zato nej ladala. V nedelo ge malo Boga molim, pa dočas ka ge v kūnji malo kaj tapošlatam, te je že tak podnek.«

- Zmišlavata kaj o tistom, kak je prvin bilau tū na Janezovom brejgi?

»Vejš, kak je tū koražno bilau, podje so tak spejvali, ka je vse cingalo, istina, te več lūdi bilau kak zdaj. Gde zdaj stoj ge, največkrat

pozove.«

- Tau nede tak brž, vej pa eške tak dobro vōgledate pa vsigdar ste tak koražni.

»Vej pa tau mi že nut v krvi mamo, nas je doma mlajšov edenajset bilau, pa mi smo vsi koražni bili. Tau smo mi vsi od oče erbali, dapa on je ovak taši oster biu. Če smo na veselico odišli pa smo kaj tazaostali, te smo tak fasivali, ka se je vse prašilo. Zazranka je nej

bilau spanja, ranč tak smo mogli delati, kak če bi vōnaspani bili.«

- Zdaj pomalek že lejpo vrejmen baude pa de vanej leko delo, vam de etak tō baukše, nej?

»Ge samo te mali ogrāčenek delam, gde malo šalate mam pa kaj tašo, dosta nej, zato ka mena trbej, tisto si ge v bauti leko kūpim. Ovak ge samo v soboto pa v nedelo kūjam, med kednom mi pa vozijo gesti.«

- Ka gejte najbole radi?

»Ti, ge vse zej, ge sem nej haklava, pa mesau zato tō taopravim, naša Marta mena iz Varaša sir pri-nese tašo, ka mena trbej. Mi smo prvin tisto geli, ka smo pripauvali, nej je bilau penez, ka bi leko v bauto šli. Meli smo edno velko bečko kapūste, pa mi mlajši smo sir brundali, vruga tau telko trbej, dapa telši lidam je tau taodišlo, pa ranč tak drūgo tō. Gnauk je na paudi šunka bila, vsikši kūnjski naužic je eden emo na paudi pa mi mlajši s tistim smo si rezali. Ge sem za tistoga nejznau če re-jže, drūgi pa zamé, tak ka šunka je pomalek sfalila. Gnauk, gda tak sedimo v kūnji, nika nam nut pod nogami leti. Ka pa tau moglo biti? gledamo eden na drugoga. Ka pa vrag! Mati so gor na pod šli, ka do v nedelo kūjali šunko, dapa tam že samo čonta bila. Ona tau čunto dolaličila pa pravla, če smo mesau dojjeli, te aj čunto tō pogejmo. Tau mena telkokrat na pamet pride, Baug njim léko dūšo daj.«

- Post ste držali?

»Pa vejš, tau je sigurno bilau, ovak nej bilau mesa, nej pa te, ka bi v posti mesau geli. Mi smo cejli post držali, pa samo samo na vūzem v nedelo zazranka mesau geli. Vejš ka, tista šunka baukša bila kak gnesden, vejn zato, ka smo zdaj vsega puni. Te smo mi mlajši tak geli kak vukauvge, te nej bilau preberanja, pa niške je nej biu betežen.«

- Od edenajset mlajšov, kelko vas žive?

»Ge sama, ge sem najnaslejdne na svejt prišla, pa ge sem najslejdna tū, kauli mene so vse mladi, ge pa že osemdesetpeto leto klačim.«

Karči Holec

DATI LIDAM BOŽO REJČ V NJINOM GEZIKI

Letos svetimo 500. obletnico začetka reformacije, vej je pa nemški avguštinski barat *Martin Luther* 31. oktobra 1517 vödjau svoji 95 tez na dveri cerkve v Wittenbergi. Začnilo se je veliko spreminjanje krščanske vöre, štero je v fundamenti obrnauło mišljenje lidi o Baugi, Cerkvi pa zveličanji.

Na Slovensko sta humanistična miseu pa reformacija prihajali iz varašov na maurdji, eden od glavni čednjakov je biu koprski püšpek *Peter Pavel Vergerij*. Té je prejkvzeu nauvi navuk ino biu za peldo slovenskim protestantskim piscom. Ranč tak je ideje reformacije prejkdavo püšpek iz Trsta *Peter Bonomo*, tak je leko nauva vöra v prvoj polovici 16. stoletja brž krepka gratala v slovenski krajina. Dale so go davali domanji študenti z nemški univerz (Tübingen, Regensburg, Wittenberg), bautoške pa ruda-

ri (bányászok). Protestantso vöro je prejkvzelo vsikdar več varašancov ino dühovnikov. Za en malo pa so glavni gratali deželni plemiči (nemesek), šteri so pomagali slovenskim reformatorom. Tak sta leta 1550 vöprišli prvi dve nadruknivani (ino ovak tö prvi) slovenski knigi: »Katekizem« ino »Abecednik« *Primoža Trubara*.

Té organizator reformacije na Slovenskom se je naraudo na Raščici na Dolenjskom, šaulo se je na Reki, v Salzburgi, Beči, največ pa v Trsti pri püšpeki Bonomi. Leta 1530 so ga posvetili v dühovnika, služo je v Laškom pa Ljubljani, leta 1548 pa je vö s katoličanske vöre staupo. Ljubljanski püšpek *Urban Textor* ga je zavolo toga vözagnau s Kranjske, Trubar

pa je od tistoga mau delo kak protestantski pastor po nemški varašaj. Od tistec je tö pomago reformaciji na Slovenskom.

Gda je *Ferdinand I.* casar grato, so štajerski, kranjski ino koroški plemiči dosta vörske slobaudnosti dobili, pa so leko organizerali svoje protestantske cerkve. Primoža Trubara so pozvali nazaj v Ljubljano, gde je grato superintendent (glavni predjen) protestantske skupnosti. Leta 1564 je vödau takzvano »Cerkveno ordningo«, s šterov je postavlo protes-

Ilonkina iža na Janezovom brejgi se kauple v sprtolešnjom sonci

tantsko cerkveno organizacijo na Kranjskom. Gezik mešüvanja pa vöronavuka je gratala slovenska rejč, napravo pa je fundamente za osnauvne šaule za pojbiče pa dekljine tak po varašaj kak po vesnicaj. Stvauriti takšo šaulstvo se je nikdar nej prišikalo, donk pa je doispisani slovenski gezik prišo vö s cerkve, na priliko med fiškališe pa biraue. Gda je Trubar vödau svoj cerkveni red, se je nutvmejšo v pravice deželno-ga kneza (herceg), zatok ga je *nadvojvoda Karel* pá vözagnau s svoje domovine.

Vladar slovenski krajin pa je nej mogo do konca na nikoj djati reformacijo: nüco je protestantske plemiče, gda je nutpobero porce za sodačijo prauti Törkom. Leta 1572 je

nadvojvoda Karel zavolo toga dopüsto štajerskim plemičom slobaudnost vöre ino bogoslüzja, sami so leko imenüvali predikante ino organizerali šaule. Tau so terdjali po drügi deželaj tö, zatok so šest lejt kisnej pravice dobili varašanci pa plemiči indrik v Notranjoj Avstriji tö.

S tauv takzvanov »bruškov vörskov pomiritvijov« je leta 1578 reformacija na Slovenskom prišla na svoj vrejek. Zatok so se njini voditeli odlaučili, ka napravijo veliko delo: dojobrnéjo cejlo Sveto pismo na slovenski gezik. Vej je pa eden glavni cilov reformacije bilau tau, ka aj bi leko Božo rejč vsi v svojom maternom geziku šteli. Slovensko Sveto pismo je leta 1584 vödau *Jurij Dalmatin*, nadruknivati so ga steli v veštauki *Janža Mandelca* v Ljubljani. Depa njegvo štamparijo so cujzaprli pa ga vözagnali, zatok je slovenska Biblija v 1500 knjigaj vöprišla v Wittenbergi.

Primož Trubar je s svojimi knjigami postavlo fundamente slovenskoj literaturi pa slovenskomi knjižnoma geziku (po rejči gnešnje osrejdne Slovenije), s Svetim pismom pa so reformatori napravili eške eden veuki stopaj dale. Za en malo je *Adam Bohorič* vödau svoje »Zimske vörice« s slovenskim pravopisom ino gramatikov, nemški protestant *Hieronim Megiser* pa je vküpsklau večgezični slovar s slovenskimi rečami. Tak so naredili več kak samo za svojo cerkev: nut so vpelavali slovenski gezik pa pomagali, ka aj bi Slovenci vküpní narod gratali.

Gda je törška nevarnost menjša, obramba pa baukša gratala, je deželni knez več nej nüco pomauč plemičov. Trdi katoličanec nadvojvoda Karel je začno rekatolizacijo svoji dežel: oprvin je protestante na nikoj djau na Goriškom, te na Kranjskom dozapovödo druknivanje knjig, sledik pa gorenjske pavre nazaj na ka-

toličanjsko vöro obrno. Doj je zamenó protestantske varaške biraue pa samo tiste »od prave vöre« gorvzeu, predgari so ranč tak na red prišli. Trüdili so se püšpeki tö: z vizitacijami (gor so poiskali svoje fare pa plebanoše) ino obnavljanjom klauštrov. Pri rekatolizaciji so nadvojvodi pomagali jezuitski barati, šteri so stvaurili svoje »kolegije« po varašaj, kama so slovenski dijaki tö ojdli.

Ranč te jezuiti so gorranili nauvoga *nadvojvoda Ferdinanda II.*, šteri je dozapovödo pro-

nikoj dejvo protestantske knige, donk je pri pápi doseyno, ka so se leko dale nücale Dalmatinove Biblije.

S protireformacijov se je na Slovenskom tö začnila baročna umetnost: Ljubljana je z nauvimi zidinami pa poštijami zgüblala izgled maloga varaša. Prejk so zozidali püšpekovo cerkev, po šürši ulicaj so se pelale kočüje, lüstvo je v gledališče ojdlo. Leta 1693 so stvaurili »Akademijo dejavni Ljubljčanov« za znanost pa umetnost, oprli so prvo javno knjižnico na Slovenskom tö.

Reformacija se je na našoj strani Müre gordržala te tö, gda so Notranjo Avstrijo že rekatolizirali. Té Slovenci so živelí v Vogrskom kraljestvi, gde so plemiči po augsburškom vörskom méri leko gordržali večféle protestantske vöre. Prauti konci 16. stoletja je bila Slovenska okroglina že skoro vcejlak

Cejlo Sveto pismo dojobrniti je veliko delo - za Slovence je tau oprvin napravo *Jurij Dalmatin*

testantska bogoslüzja ino sto zaprejtí protestantske šaule pa vözagnati predgare. Zažigali so protestantske knige, rüšili njine cerkve, na nikoj dejvali cintore. 750 protestantski plemičov je moglo na začetki 17. stoletja zbejžati s slovenski krajin. Nauvi plemiči so nej steli reformacije, na svojo mesto pa so prišli s penezami.

Protestantsko šaulstvo je vömrlo, jezuiti so postavili srednje pa višise šaulanje. Vörski žitek pa je vsikdar bole farbasti grato: napravili so vörske bratovščine, ojdli na prauške ino čestili Marijo. Nad slovenski gezik so donk prišli lagvi cajti: med 1615 pa 1672 je ranč edna slovenska kniga nej vöprišla. Istina pa je, ka če je rejsan ljubljanski püšpek *Tomaž Hren* na

protestantska, krau *Rudolf* pa je zavolo znamenja vogrski plemičov v obrambi prauti Törkom nej mogo spelati prautireformacije, leta 1606 jim je mogo pisno dopüstiti slobaudno vöro. Prauti konci 17. stoletja pa je začnilo katoličanstvo pá nauvo mauč dobivati med Mürov in Rabov. Zavolo ovaške zgodovine je na Slovenskom protestantizem v najvekšom števíli eške do gnes gorausto v Prekmurji. Protestanti so tak »avstrijskim« kak »vogrskim« Slovencom dali prve nadruknivane knige v njinom geziku. Tak so njali svoj pečatli nej samo v dühovnoj, liki v gezikovnoj pripovedsti toga maloga naroda ranč tak.

-dm-

»SPOMIN NA ČAS, ŠTEROGA VEČ NEGA«

»Hempašovci pa Butašovci - tau sta dvej špajsnivi vesnici« - je 23. februara zadvečerka v razstavnem prostori varaškoga Slovenskoga doma pogučavanje začno prekmurski pisatel Milan Vincetič. Njegvi partner je biu Branko Šömen, šteri se je pred 81. lejtami ranč tak v krajini pri Müri naraudo. V Monošter so ga pozvali zatok, ka je njegva kniga »Rakičanski breg/Monošterski brejg« vöprišla kak 19. tau serije knižne zbirke »Med Rabov ino Mürov«. Tau »dvojezično« knigo je za lanjski božič daubo vsikši, šteri je emo nutplačane novine Porabje, zdaj - dva dni po Mednarodnom dnevi matrne rejči - pa je prišo cajt, ka se pisatel nupokaže pred porabskimi bralcami tö.

Milan Vincetič je tistoga zadvečerka tapravo: Branko Šömen je napiso več kak tresti knjig, med njimi takše z verzuškami pa romane. Scenarije je vküpsklau na priliko za filme »Strici so mi povedali«, »Halgato« ali od žitka pesnika Franceta Prešerna. Malo lüdi pa vej, ka je biu avtor reči od ništerni pesmi za spejvanje tö.

»Če te šteli té knige, se leko nasmejite« - je dale gučo Vincetič, šteri je Šömnove knige s knjižnoga gezika dojobrno na našo domanjo porabsko/goričko rejč, pri šterom deli ma je pomagala glavna urednica naši novin Marijana Sukič.

Če knige v roké vzmemo, je že naslov špajsen: gde je »monošterski brejg«? Nega ga, ranč tak, kak nega »rakičanskoga bregá«. Ništerni pravijo, ka se pri rakičanskem gradi (nej daleč od Murske Sobote), gde majo dom za starejšo lüstvo, poštijsa prauti Lendavi malo spisti. Tam se začne dólinska krajina. »Depa znamo: Sobota je na ravnom, ranč tak kak Varaš« - je raztomačo Milan Vincetič.

V 24 pripovejstaj štemo o čüdni lidaj s čüdnimi imeni: »nimák vsej nimákov«, »Lükneječep« pa »Baligáč«. Vsi vküper pa se v Prekmurji zovéjo »Dündeki« pa »Düplini«, šteri bi leko v Porabji bili »Hempaši« pa »Butaši«.

»Inspiracijo mi je dala kniga s pripovejstami Frana Milčinskoga z naslovom 'Butalci'« - je začno pripovejdati Branko Šömen. »Vsikšo ime se mi je vidlo, vsikšo nosi eden karakter. Ništerni se narodijo, živejo pa mrgéjo kak nimáki, Düplini pa Dündeki« - je dale gučo pisatel pa pripozno, ka je pisati humor fanj, če rejsan tau že vsikdar menje lidi dela. Žitek je prej več nej hejcen, tak je ta kniga »spomin na čas, šteroga več nega«.

Branko Šömen je sploj vesel, ka so njegve pripovejsti dojobrnauli na porabski guč, vejpa če je slovenski gezik v nevarnosti, je porabska rejč v eške vekšoj nevoli. Na srečanju v Varaši se je nazajspomino, kak sta pred dosta lejtami s pesnikom Jožetom Olajom prišla šteti verše v Porabje. Gda sta pri-

šla prejk v Monošter, sta žalostniva gratala, gda sta vidla situacijo. Šömen je napiso edno pesem, kak eden ftič lejče prejk drauta v Slovenijo pa nazaj. Tam je slobaudna, na Vogrskom je zaprejta. Gda

je radost, če nekaj prešté pa se smejé« - smo čüli od prekmurskoga pisatela.

»Je smej zdrav?« - je postavio pitanje Milan Vincetič, na štero je Branko Šömen dugi valas dau. »V najbolje trdom komunizmi so bile humoristične revije. Té so kazale okno s političnoga sistema, ka bi se gledalo optimistično. Cenzura je bila krepka, pisateli so mogli tak pisati, ka aj bi na kritiko nej gorprišli« - je pripovejdo avtor pa cujdau: »Evropa je šürša gratala, spadnila je železna fijanka, vse revije pa so vogasnile. Prišla je velka demokracija, humor pa več ne vleče, je preméno« - je biu britek Branko Šömen.

V ednoj od pripovejsti z imenom »Antisolar« leko štemo o privatni spominaj pisatela, gda so ga v preminaučom sistemi dvakrat zaprli v vauzo. V leti 1962 so v pomurski Radencaj vödali revijo »Bruc« (gólya) na 32 stranaj, vse puno politične satire. Špajсно so pisali od rosaga, voditelov pa soda-

čije, zatok so Branka Šömnja pa pajdaša dojzaprli dvakrat za en mejsce. Gda so pisatela steli z Murske Sobote prejk v Maribor pelati, sta ga dva policaja gnala z mašinskimi pükšami prejk prekmurskoga varaša, šteri je pun lüstva biu. Gda so prišli na avtobusno postajo, so gorprišli, ka bus samo za eno vöro pela, zatok so ga nazaj v vauzo gnali. Cejli varaš je je gleda, se je spomino Branko Šömen.

»Gda sem piso te zgodbe, mi je sploj dobro spadnilo. V mejsceci pa pau sem napiso vsej petdeset. Bilau je kak stüdenec, kak termalna vretina, brizgnilo je. Sledik je leto dni nika takšoga nej bilau« - je o svojom deli pripovejdo pisatel, šteri že 35 lejt živi v Zagrebi. V rovački glavni varaš ga je nej gnala politika, liki lübezen do žené Branke, štera je pisatela sprevodila na srečanje v Monošter. V svojom žitki se je dosta spravlo s filmami, kak kritik je odo po festivalaj od meričkoga San Franciscona do gruzijskoga Tbilisina. Gnesnedén pripravla Branko Šömen filmsko serijo v šest talaj o rovačkom lageri Jasenovci, kama so med drügov bojnov med drüгими zaperali Srbe, Ciganje, Bošnjake pa Židauve.

Monošterski gost se je leta 1936 naraudo v Kraljevinu Jugoslaviji, v osnauvnoj šauli pa se je mogo včiti vogrski, vej je pa Madžarska nazajvzela Prekmurje. V klasi so samo 3-4 mejsce leko slovenski gučali, po tistom so je sigurno štrafali (»25 na rit«). Dobro se je navčo madžarski, zatok je nej čüдно, ka gda je dosta kisnej gnauk v ednoj kermedinskoj čardi malo več spiu, je z goslarami začno spejvati vogrsko nauto svojoga očö. »Tau je biu moj edini pesmarski nastop« - je od porabski poslüšalcov slobaud vzeu pisatel »izpod rakičanskoga bregá«.

-dm-

Pisatel Branko Šömen pa urednik knjige Milan Vincetič

so tau v Ljubljani šteli, si je madžarska veleposlanica gorprosila, zatok sta mela pisatela britek žma v lampaj, je pripovejdo gost večera.

Zdaj pa je Branko Šömen z veselov knjigov prišo v Varaš: »tau je vrastvo, štero morete nutvzeti po kraplaj«. Kak je Milan Vincetič tapravo, so vse pripovejsti vözmislene. »Če rejsan je tau vse nej istina, je donk istina« - smo čüli, Branko Šömen

Branko Šömen podpišüvle svoje knjige generalnomi konzuli Borisi Jesihi

pa je pripovejdo o karakteraj: »Cota pa Cara sva müva z ednim padašom, šteriva sva bila od mladi lejt vküper kak rit pa sraja«. Cincrlca, žüpan ino njegva tüčna žena so vözbrodjeni, vse njine pripovejsti pa so prejkspletene pa povezane.

»Baligáč je tisti, šteri z lejvov rokauv piše, kak eden moj sošolec z Böltinec. Pisa z dvöma répoma sem si vözbrodo ge, ranč tak kak Lükneječepa, šteri vsakšo lükno zadela« - se je smejau pisatel, šteri je pripozno, ka je daubo humor gnes drügo znamenje: iz veseli pripovejsti je gratalo britko spoznanje. »Je pa radost pisati, je radost, gda vöpride pisanje pa

SPORED SLOVENSkih TELEVIZIJSKIH PROGRAMOV

OD 17. DO 23.
MARCA

PETEK, 17.03.2017, I. spored TVS

5.55 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 11.15 Vem!, kviz, 11.50 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 12.20 Vrtičkarji: Osvajanje zemlje, slovenska nadaljevanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Tarča, Globus, Točka preloma, 15.20 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 16.05 Duhovni utrip: Ljubezen in spoštovanje, 16.25 Profil, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Alpe-Donava-Jadran, 17.55 Novice, 18.00 Infodrom, tednik za otroke in mlade, 18.10 Pujša Pepa: Primož zamuja, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 21.25 Na lepše, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.05 Dobri fantje, ameriški film, 1.25 Profil, 1.50 Dnevnik Slovencev v Italiji, 2.20 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 3.10 Info-kanal

PETEK, 17.03.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.25 To bo moj poklic: Tesar, 8.50 Slovenski vodni krog: Učja, dokumentarna nanizanka, 9.30 Bleščica, oddaja o modi, 10.15 Prislunimo tišini: Mednarodni dan polževega vsadka, otoskleroza in tinitus, izobraževalna oddaja, 10.55 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja, 11.35 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja, 12.00 Dobro jutro, 13.55 Biatlon - svetovni pokal: sprint (Ž), 15.25 Dober dan, 16.20 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski poleti, kvalifikacije, 17.30 Alpsko smučanje - svetovni pokal: ekipna tekma, 18.30 Biatlon - svetovni pokal: sprint (M), 19.15 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski teki, sprint, 20.55 Severni Pariz, koprodukcijski barvni film, 22.30 Polnočni klub: Lovci na glave, 23.40 Svetovni popotnik: Barcelona, vodnik po mestu, 0.35 Glasbeni spoti, 1.40 Biatlon - svetovni pokal: sprint (Ž), 2.55 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski poleti, kvalifikacije, 4.05 Zabavni kanal, 5.20 Glasbeni spoti,

SOBOTA, 18.03.2017, I. spored TVS

5.55 Kultura, Odmevi, 7.00 Otroški program Op! 10.45 Vina sveta, razvedrilno potopisno kulturna oddaja, 11.40 Tednik, 12.40 NaGlas! 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja, 13.50 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja, 14.15 Ambienti, 15.00 Planet Zemlja (II.): Mesta, koprodukcijska dokumentarna serija, 16.00 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Oblikovanje vrtov: Zelene stene, 17.45 Taksi, kviz z Jožetom, 18.00 Pregreha brez greha, kuharska oddaja, 18.30 Ozare, 18.40 Kalimero: Strašljivi kip, risanka, 19.00 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 20.00 Kdo bi vedel, zabavni kviz, 21.15 Bučke, satirično informativna oddaja, 21.40 Prevara (II.), ameriška nadaljevanka, 22.40 Poročila, Šport, Vreme, 23.10 Čudesa, koprodukcijski film, 1.05 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.30 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 2.25 Info-kanal

SOBOTA, 18.03.2017, II. spored TVS

6.30 10 domačih, 7.00 Najboljše jutro, 9.15 Dober dan, 10.15 Na lepše, 10.55 Čarokuhinja pri atu: Idrijsko, 11.20 Deskanje na snegu - svetovni pokal: paralelni slalom, 12.45 Biatlon - svetovni pokal: zasledovalna tekma (Ž), 13.55 Smučanje prostega sloga - svetovno prvenstvo, smučarski kros, 16.00 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski poleti, 18.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (M), 2. vožnja, 19.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (Ž), 2. vožnja, 20.25 Odbojka - pokal Slovenije (Ž): finale, 22.30 Nocoj v Palladiumu, 23.15 Aritmija, 23.45 Aritmični koncert - Noctifiera, 1.20 Bleščica, oddaja o modi, 1.50 Glasbeni spoti, 2.55 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski poleti, 4.35 Zabavni kanal, 5.20 Glasbeni spoti, 6.25 Aritmija,

NEDELJA, 19.03.2017, I. spored TVS

7.00 Živ žav, otroški program, 10.10 Danov Dinosvet: Kegljanje z dinosavri; Osamljeni zob, kanadska otroška nanizanka, 10.50 Sledi, dokumentarna oddaja, 11.20 Ozare, 11.25 Obzorja duha, 12.00 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 15.00 Čarokuhinja pri atu: Kozjansko, 15.20 Modna hiša Velvet: Oblikovalec, španska nadaljevanka, 16.45 Kino Fokus, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Vikend paket, 18.35 Tilka in prijatelji: Tilka in tiha igra, risanka, 19.00 Dnevnik, Zrcalo tedna,

Šport, Vreme, 20.00 Več po oglasi: V kleti, slovenska nadaljevanka, 20.30 Intervju, 21.20 Poimenoval me je Malala, koprodukcijska dokumentarna oddaja, 22.45 Poročila, Šport, Vreme, 23.15 L. van Beethoven - M. Šparemblek: Pastoralna simfonija, Balet SNG opera in balet Ljubljana, 23.55 Slovenski sodobni ples: B. Potočan: Kje s tiste stezice, 0.05 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.30 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 1.25 Info-kanal

NEDELJA, 19.03.2017, II. spored TVS

7.00 Duhovni utrip: Ljubezen in spoštovanje, 7.30 Glasbena matineja, 8.50 Posebna ponudba, izobraževalno-svetovalna oddaja, 9.45 Oblikovanje vrtov: Zelene stene, 10.30 Ambienti, 11.10 Biatlon - svetovni pokal: skupinski start (Ž), 12.10 Aljažev stolp: »Ta pleh ima dušo«, dokumentarni film, 13.25 Biatlon - svetovni pokal: skupinski start (M), 14.10 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski poleti, 16.00 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (Ž), 16.55 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (M), 17.45 Avtomobilnost, 18.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (Ž), 2. vožnja, 19.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (M), 2. vožnja, 20.15 Žrebanje Lota, 20.25 Odbojka - pokal Slovenije: finale (M), 22.30 Mlada in lepa, francoski film, 0.05 Bučke, satirično informativna oddaja, 0.25 Vikend paket, 1.40 Glasbeni spoti, 2.40 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski poleti, 4.25 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti,

PONEDELJEK, 20.03.2017, I. spored TVS

5.55 Utrip, Zrcalo tedna, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.15 Pregreha brez greha, kuharska oddaja, 10.45 10 domačih, 11.15 Vem!, kviz, 12.00 NaGlas! 12.20 Vrtičkarji: Zver z bajerja, slovenska nadaljevanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Panoptikum, 14.25 Osmi dan, 15.00 Dober dan, Koroška, 15.30 Armanova skrivnost: Izbrani, nemška mladinska nadaljevanka, 15.55 Z glasbo in s plesom, 16.30 Profil: Neja Kos, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Adrenalinci: Soteskanje, dokumentarna serija o mladostnikih, 17.55 Novice, 18.00 eRTeVe, 18.10 Ozi bu: Čarodej Nedi, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tednik, 21.00 Studio city, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.05 Umetnost igre, 23.40 Glasbeni večer, 0.15 Profil: Neja Kos, 0.40 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.05 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.00 Info-kanal

PONEDELJEK, 20.03.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 9.15 To bo moj poklic: Mesar, 9.40 Slovenski vodni krog: Kučnica, dokumentarna nanizanka, 10.20 Primorski eksodus, dokumentarni film, 11.30 Dobro jutro, 14.00 Polnočni klub: Lovci na glave, 15.25 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja, 16.30 Avtomobilnost, 17.20 Taksi, kviz z Jožetom, 18.00 Halo TV, 18.55 Otroški program: Op! 20.00 Svetovni popotnik, 20.55 Popravljen krivica (III.), ameriška nadaljevanka, 21.40 Ujguri, ujetniki nesmisla, kanadska dokumentarna oddaja, 23.25 Glasbeni spoti, 0.25 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti,

TOREK, 21.03.2017, I. spored TVS

5.40 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 11.15 Vem!, kviz, 11.45 Obzorja duha: Ljubi, 12.20 Vrtičkarji: Delničarska družba, slovenska nadaljevanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Studio city, 14.40 eRTeVe, 15.00 Kanape - Kanapé, oddaja TV Lendava, 15.35 Otroški program: Op! 16.30 Po Sloveniji, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Posebna ponudba, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.55 Novice, 18.05 Poldi: Dan, ko je Oskar izgubil svoj nos, risanka, 18.10 Pavle, rdeči lisjček: Zadnje jabolko, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Oproščen, norveška nadaljevanka, 20.50 Mednarodna obzorja, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.05 Pričevalci: Angelika Hribar, dokumentarna oddaja, 0.10 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.35 Po Sloveniji, 1.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.55 Info-kanal

TOREK, 21.03.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.20 To bo moj poklic: Mesar, 9.00 Slovenski vodni krog: Ložnica, dokumentarna nanizanka, 9.45 Nevidni, dokumentarno igrani film, 10.45 Utrinek - zgodbe priseljencev: Tjaša Ferme, izo-

braževalno-svetovalna oddaja, 11.00 Halo TV, 12.00 Dobro jutro, 14.20 Dober dan, 15.20 Najprej stanovanje, dokumentarni feljton, 15.55 Kdo bi vedel, zabavni kviz, 17.10 Čarokuhinja pri atu: Dolina Soče, 17.25 Taksi, kviz z Jožetom, 18.00 Halo TV, 18.55 Otroški program: Op! 20.00 Lahka živila - ponarejevalci okusov, francoska dokumentarna oddaja, 20.50 Prava ideja, 21.25 Nocoj v Palladiumu, 22.15 Modris, koprodukcijski barvni film, 23.50 Glasbeni spoti, 0.50 Zabavni kanal, 5.20 Glasbeni spoti,

SREDA, 22.03.2017, I. spored TVS

5.40 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 11.15 Vem!, kviz, 11.45 Umetnost igre, 12.20 Vrtičkarji: Gobe, slovenska nadaljevanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Intervju, 14.35 Duhovni utrip: Ljubezen in spoštovanje, 15.00 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 15.35 Male sive celice: OŠ Beltinci in OŠ Antona Ingoliča Spodnja Polskava, kviz, 16.30 Po Sloveniji, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Turbulenca, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.55 Novice, 18.05 Zajček Belko: Prvič, ko sem se skregal, risanka, 18.10 Pipi, Pupu in Rozmari: Modna revija, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Film tedna: Julieta, španski film, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.05 Naše matere, naši očeti: Drugačni časi, nemška miniserija, 0.40 Turbulenca, izobraževalno-svetovalna oddaja, 1.15 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.40 Po Sloveniji, 2.05 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 3.00 Info-kanal

SREDA, 22.03.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.15 Kanape - Kanapé, oddaja TV Lendava, 9.00 To bo moj poklic: Stavbni steklar in steklopihalec, 9.25 Slovenski vodni krog: Nanoščica, dokumentarna nanizanka, 10.10 10 domačih, 10.55 eRTeVe, 11.05 Halo TV, 12.10 Dobro jutro, 14.35 Dober dan, 15.30 Vikend paket, 16.55 Prava ideja, 17.30 Taksi, kviz z Jožetom, 18.00 Halo TV, 18.55 Otroški program: Op! 19.50 Žrebanje Lota, 20.00 Miloš, čustvena navezanost, nemški portretni film, 20.55 Operne arije: Mezzosopranistka Mirjam Kalin, tenorist Branko Robinšak (G.Verdi: Trubadur), 21.15 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek, 22.10 Bleščica, oddaja o modi, 22.40 Popšop, 23.10 Vlado Kreslin - Moji dnevi, koncert, 0.25 Glasbeni spoti, 1.30 Zabavni kanal, 5.20 Glasbeni spoti,

ČETRTEK, 23.03.2017, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 11.15 Vem!, kviz, 11.45 Turbulenca, izobraževalno-svetovalna oddaja, 12.20 Vrtičkarji: Grajski duh, slovenska nadaljevanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Mednarodna obzorja, 14.25 Slovenci v Italiji, 15.00 Pod drobnogledom - Nagyító alatt, oddaja TV Lendava, 15.30 Svetovni popotnik, 16.30 Po Sloveniji, oddaja TV Maribor, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 17.55 Novice, 18.00 Utrinek: Plaktivat, 18.05 Knjiga o džungli: Safari: Japonska, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tarča, Globus, Točka preloma, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.05 Osmi dan, 23.40 Francois Truffaut, večni upornik, francoski dokumentarni film, 0.35 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 1.00 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.25 Po Sloveniji, oddaja TV Maribor, 1.50 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.45 Info-kanal

ČETRTEK, 23.03.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.25 To bo moj poklic: Stavbni steklar in steklopihalec, 8.50 Slovenski vodni krog: Hubelj, dokumentarna nanizanka, 9.30 Na lepše, 10.10 Kino Fokus, 10.30 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski poleti, kvalifikacije, 12.45 Alpe-Donava-Jadran, 13.15 Dobro jutro, 16.10 Posebna ponudba, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.00 Oblikovanje vrtov: Zelene stene, 17.25 Taksi, kviz z Jožetom, 18.00 Halo TV, 18.55 Otroški program: Op! 20.00 Vina sveta, razvedrilno potopisno kulturna oddaja, 20.50 Avtomobilnost, 21.20 Ambienti, 21.50 Detektiv Down, norveški film, 23.15 Slovenska jazz scena: Ljubljana jazz selection, 23.50 Glasbeni spoti, 0.55 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski poleti, kvalifikacije, 2.40 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti,

Zveza Slovencev na Madžarskem Vas prisrčno vabi
na slikovito potopisno predavanje in zgodovinski oris antične Likije,
zakladnice tisočletij, zibelke človeštva,
valilnice edinstvenih zgodb in prepletov usod,...
o narodu, kjer so že pred našim štetjem imele glavno besedo ženske...

Predavanje bo imel

SREČKO KALAMAR,

v domanjoj rejči v četrtek, 23. marca 2017, ob 16.30 uri
v razstavnem prostoru Slovenskega doma v Monoštru.

A Magyarországi Szlovének Szövetsége tisztelettel meghívja Önt
egy képes útibeszámolóra az antik Lykia (Törökország) tájairól,
mely vidék az emberiség bölcsője, ezeréves kincseket,
egyedülálló történeteket és szövevényes sorsokat rejt,...
ahol már a Krisztus előtti időkben is a nőké volt a vezető szerep...

Az előadást szlovén nyelvjárásban

SREČKO KALAMAR

tartja 2017. március 23-án 16.30 órakor
a Szlovének Háza kiállítótermében.

Zveza Slovencev na Madžarskem Vas vljudno vabi na

FILMSKI VEČER,

ki bo (v petek) 24. marca 2017, ob 17.30 uri
v kulturnem domu na Verici-Ritkarovcih.

Na sporedu:

komična drama

Traktor, ljubezen in rock'n'roll

Jezik: prekmurščina

Leto: 2011

Scenarij: Feri Lainšček, Miroslav Mandić, Branko Djurić Djuro

Režija: Branko Djurić Djuro

Igrajo: Tanja Ribič, Branko Djurić Djuro, Jaka Fon, Semka Sokolović,
Jernej Kuntner, Nataša Matjašec, Vlado Novak, Kišo Slabinac,
Vlado Kreslin

»Breza, kmečki fant iz zakotne prekmurske vasi, želi s svojo električno
kitaro nastopiti na ljudskih veseljah, vendar mu to ob konkurenci
tradicionalne ciganske bande ne uspeva najbolje. Uspe pa mu s tako glasbo
osvojiti srce vaše lepote Silvije.« (Vir: www.kolosej.si)

SLOVENSKA MEŠA

V VARAŠI / MONOŠTRI BAU

19. MARCA V 16.30 VÖRI

Oglas/Hirdetés

SUPPORT MUNKATÁRS ÁLLÁS

Szlovén és angol/német nyelven magas szinten beszélő
kollégákat keresünk, közismert német multinacionális
cég foglalkoztatásába, Budapestre. Kiemelkedő juttatási
rendszer és karrier lehetőség. Jelentkezés és további
információ az info@phr.hu e-mail címen.

SODELAVEC ZA PODPORO

Za nemško multinacionalno podjetje iščemo kolege z
odličnim znanjem slovenščine in angleščine/nemščine,
ki bi delo opravljali v Budimpešti. Ponujamo izjemne
možnosti zaslužka in napredovanja. Prijave pričakujemo
na e-naslov: info@phr.hu, kjer najdete tudi nadaljnje
informacije.

FOTOGRAFIJA TEDNA

Giulio Brunetto, 5. r: Pomladni teloh je zacvetel v našem vrtu

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Jože Hirnök

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobot; Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Ministrstva za
človeške vire (EMMI) ter Urada RS za Slovence v
zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU75
11747068 20019127 00000000,
SWIFT koda: OTPVHUHB

*Ta teden so nam poslali
fotografije:*

Andrea Mária Lehofer,
7. r: Večerni zahod na
sakalovskem nebu
Giulio Brunetto, 5. r:
Pomladni teloh je zacvetel

v našem vrtu
Stefania Dravec, 5.r:
Rože za dan žena pri naši
hiši
Eliza Nagy, 5. r: Na
spomladanskem
sprehodu po gozdu